

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 130. SZAM.

SZOMBAT, JUNIUS 11.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50.— K Félévre. . 220.— K
Negyedévre 110.— K Egész évre 440.— K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohánytözsdékben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Tomcsányi Pál igazságügy-minisztert leszavazták.

Kijelentette, hogy lemond.

Budapest, június 10. A nemzetgyűlés délutáni ülésén Tomcsányi Pál Vilmos igazságügy-miniszter az igazságügyi költségvetés során felszólalt és kérte a Házat, hogy több határozati javaslatot, — így Rassay Károlynak a párbaj szigorú büntetésére vonatkozó indítványát vessék el. A szavazás során nagy meglepetés történt, amennyiben Rassay indítványa mellett 28-an, ellene 25-en szavaztak, — vagyis

leszavazták az igazságügy-minisztert.

Tomcsányi nagy megütközéssel fogadta az eredményt, azonnal felkelt a miniszteri székből és kísietett a folyosóra és

nagyatádi Szabó földművelésügyi miniszter előtt hevesen kikelt a pártfegyelem hiánya miatt,

mivel a kiszagdapártból többen Rassay mellett szavaztak, s

kijelentette, hogy lemond az igazságügyi tárcáról.

Mivel sem a kiszagda, sem a keresztény párt nem nagyon szimpatizál Tomcsányival, nagyon valószínű, hogy maradásra bírják.

Nagyatádi Szabó kijelentette, hogy nem hajlandó tovább a hátát tartani a népszerűség vesztett Tomcsányiért.

Belicska honvédelmi miniszter a hadsereget visszaviszi a kaszárnyába.

A nemzetgyűlés ülését 11 óra előtt nyitotta meg Rakovszky István elnök. Giesswein Sándor félre értett szavainak megmagyarázása után megkezdik az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalását Wirtner László az első felszólaló. Az igazságügyet reformálni kell. Az ügyvédi pályát nem lett volna szabad szabadabbá tenni, mert azóta az ügyvédek tekintélye sülyed. A budapesti ügyvédi kar, amely a Károlyi korszak alatt elfelejtette védeni a magánjogot, most védi a mozisokat.

Vass József kultuszminiszter be terjeszti az iskoláztatási kötelezettség megszorításáról szóló törvényjavaslatot.

Ruppert Rezső a következő szónok: Védelmére kell az ügyvédi kamarának. Nem lehet az ügyvédi kamara állásfoglalását lázadásnak tekinteni.

Kárhóztatja a pénzügyi kormány szükmarkuságát, hogy nem tudott módot találni a bírói kar megfelelő felségelésére.

Ezután az internálást teszi szóvá. Nem abban van az igazságtalanság — mondotta — hogy ártalmas embereket ártalmatlanná kell tenni, mert ebben egyetért az igazságügy-miniszterrel, hanem abban, hogy az internálási rendszer lehetővé teszi, — hogy a polgárságot megtámadhassák és ártatlan embereket bántalmazzanak.

Követeli, hogy az internálási ügyeket pártatlan bíróság elé utalják.

Nagy veszedelme az igazságszolgáltatásnak az is, hogy a királyi ügyészek nem függetlenek.

A kuriának módot kell adni arra, hogy az ítéleteket a legfelsőbb fokon revideálja.

Szól ezután a moziügyről, — amely nagyon népszerű. Azt mondják a mozirendelet védelmezői, hogy az államnak joga van a magántulajdont kisajátítani. Helyes, ő is elismeri, hogy joga van az államnak kisajátítani a magánvagyonot, de ha ez így van, akkor az államnak a mozikat a maga számára kellett volna megtartani. A sajtójog eldobása, a sajtó megnyomortása, a lapok korpoltázs jogának elvonása terén sem látunk egyenes föllépést. Tessék megmondani, ha erre ok van, nyíltan, hogy miért történt.

Magam is olvastam azokat az ártatlan riportokat, amelyek miatt a kormány a legutóbb megvonta egyes lapok korpoltázs-jogát, de igazán nem tudok erre azokban okot találni. Hiszen

más és más sajtóorganumokban sokkal súlyosabb elbírálás alá eső közlemények jelennek meg. Látjuk, hogy a női becsület tárják ki, fizikailag boncolják, eddig soha nem tapasztalt hangon.

Olyan lecsuszás ez a sajtó terén, amit soha nem tapasztaltunk. És amikor akadt sajtóorganum, amely előttünk végtelenül nagybecsült igaz férfinak: Beniczky Ödönnek a legintimebb ügyeibe is beleavatkozik, akkor nem látom szükségét az ilyen megtorlásoknak.

Rassay Károly határozati javaslatot nyújt be

a párbaj megszüntetésére vonatkozólag, amely szerint a párbaj büntetnek és vétségnek minősítessék és közönséges gyilkosságnak.

Hornyánszky Zoltán a bírók és ügyészek anyagi helyzetének javítását sürgeti.

Bródy Ernő és Schlachta Margit után Tomcsányi Vilmos igazságügyi miniszter szólalt fel. Az amely nagyon népszerű. Azt státusz rendezése következtében a szükséges állásokat is be fogja tölteni. Ezzel kapcsolatban a címek adományozása iránt is felterjesztést tesz. Ami az igazságszolgáltatás lassuságát illeti, a legközelebbi napokban be fog terjeszteni egy javaslatot, hogy a bűnvádi perrendtartás fázisait egyszerűsítsük. Másként nem lehet segíteni a dolgon.

A sajtótörvényt a jövő hét elején beterjesztem és ennek törvényerőre való emelkedése után minden kivételes sajtórendészeti rendszabály hatályát veszti.

(Helyeslés.)

Az elnök az ülés folytatását dél utána halasztotta.

A délutáni ülést Rakovszky I. elnök fél öt órakor nyitotta meg. Tomcsányi igazságügyi miniszter folytatta beszédét. Kéri, hogy a benyújtott javaslatokat vessék el. A bírák kinevezésének, előléptetésének újabb szabályozására, mielőtt meg lesz a lehetősége, — megfogja tenni az intézkedéseket.

Ezután Hornyánszky Zoltán a ház tanácskozó képességének megállapítását kérte.

Az elnök konstatálja, hogy a ház nem tanácskozásképes és az ülést 5 percre felfüggeszti. Ezután még kétszer állapították meg újra a határozatképtelenséget, majd az ülés újra való megnyitása után, a tanácskozást az elnök berekeszti.

Ezután általánosságban elfogadták az igazságügyi tárca költségvetését.

Rassay határozati javaslatát a párbaj büntetéséről, huszonnyolc szavazattal, huszonöt ellen, elfogadták.

Az igazságügyi tárca költségvetését általánosságban és rész-

leteiben vita nélkül fogadták el.

A honvédelmi tárcánál Szilágyi Lajos szólalt fel és javasolja: Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy egy, a hadsereghez intézett sürgős rendeletben jelölje meg mindazokat az egyesületeket, szövetségeket, kaszinókat és köröket, amelyekbe a tényleges katonatisztek beléphetnek. A többi egyesületbe való belépést a hadsereg kötelékéből való elbocsátás terhe mellett tiltsa el. Az összes tisztek becsületszavukkal megerősített nyilatkozatokat irjanak alá, hogy tiltott egyesületeknek nem tagjai és ilyenekbe amíg ténylegesen szolgálnak, nem lépnek be, továbbá a kormány terjesszen elő sürgősen törvényjavaslatot a katonai személyek és azok hátramaradottjainak ellátásáról.

Lingauer Albin határozati javaslatot nyújt be: Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a hadsereg összes tagjait tiltsa el az összes politikai vonatkozású mozgalmakban való részvételtől és foglalkozástól, aminők sajtó, levél és telefon cenzurában való részvétel, belpolitikai megfigyelés és nyomozás.

Tiltsa el a hadsereg tisztjeit, hogy olyan egyesületnek legyenek tagjai, amelyekben bármiféle politikai kérdéssel foglalkoznak.

Tiltsa el a hadsereg tagjait attól, hogy katonai természetű ügyeken kívül a sajtóban cikkeket helyezhessenek el.

Tomory Jenő a katonai előfogatok kérdését teszi szóvá.

Zeőke Antal három heti szabadságot kér a 1899. évfolyambeli szolgálatot teljesítő katonák részére. Ezután a vitát berekesztették.

Belicska Sándor honvédelmi miniszter reflektál a felszólalásokra. Mindenek előtt Szilágyinak az általános budget vita alkalmával előadott kérdéseire válaszol. Prónay alezredes és Ranzenburger százados ellen a vizsgálat megindított, mert a felébredt magyarok puccsában részt vettek. Erre vonatkozólag felolvassa Dáni Balázs jelentését: Megállapítja a bizottság, hogy a nevezett két tiszttel semmiféle puccsot sem tervezett, ilyen tervről nem volt tudomásuk és a felébredt magyarok vezetésével semmiféle összeköttetést nem tartott fenn. Mindezek alapján — mondja Dáni — nem látom szükségesnek, hogy fentnevezett két tiszttel ellen bármiféle további eljárás megindítsék. Az egyik felszólalása Szilágyinak a hadparancsra vonatkozik, amely a husvéti eseményekkel kapcsol-

latban adatott ki, mely azért jelent meg ellenjegyzés nélkül, mert az összes hadparancsnoknál sohasem volt ellenjegyzés, mindig a legfelső hadúr írta alá. Szilágyinak mai felszólalására megjegyzi, hogy a határozati javaslatát elfogadja.

Belitska Sándor kijelenti, hogy egész igyekezete arra irányul, hogy a hadsereget visszavigye a kaszárnyába.

Julius 1-től az összes ugynevezett nemzetvédelmi ügyek a belügyminisztérium hatáskörébe tartoznak. Sokkal helyesebbnek tartja, ha

a 99-es évfolyamok két tanulmányban 2-2 hetes szabadságot kapnak.

A 8-ik szakasznál új pont beiktatását kéri Hegedüs Loránt pénzügyminiszter. Fertsák Jenő a hadikölcsönökről beszél és kívánja a hadikölcsönök redukálását.

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter kifejti, hogy miért ragaszkodik a három %-hoz. A magyar hadikölcsönt azért nem lehet jegyezni, mert az 1919. szelvények még rajta vannak. — Hangoztatja, hogy a hónap végén új indemnitást fog benyújtani, mert az ingó vagyonváltást okvetlenül le kell tárgyalni és új költségvetés ősszel kerül tárgyalás alá. Módosításokat ajánl. — Ezek szerint

a bankoknak megengedi, — hogy a 15%-os vagyonváltást saját részvényeikkel finanszírozzák be.

anélkül, hogy az alaptőkét felcmenék. Ezeket a részvényeket a börzén megvásárolhatják és az így vásárolt részvényekkel fizethetik a vagyonváltást.

Ezután a költségvetést elfogadták.

▼ SZÍNHÁZ ▼

Szombaton, C) bérletben A gyimesi vadvirág kerül színre.

Komlóssy Emma — Székely Gyula és Lajos Dénes holnap vasárnap az Apollóban.

Erdélyi Magyar Székely Szövetség a székely föld természeti szépségeiről, népszokásairól, mezőgazdasági és ipari életéről vetített és mozgóképekkel népszerű előadásokat tart az Apollóban. A megnyitót díszelőadás holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz, mely alkalommal dr. Tankó Béla egyetemi tanár megnyitói beszédet mond. Komlóssy Emma és Székely Gyula irredenta és székely dalokat énekelnek; bemutatásra kerül a székelyek nemzeti tánca: a csüddögölő. Lajos Dénes az elvesztett Székelyország kincses szépségeiről tart előadást. Jegyélvétel az Apolló pénztáránál.

Az Idegen, amerikai Kow-boy kalandor történet 5 felvonásban az Apollóban. Előadások 7 és 9 órakor.

„METFOR“ mozgó Bocskay-tér

Holnap, június hó 12-én, vasárnap

XA-XA,

1. rész. Kalandor történetek az afrikai dzsungelben, 4 rész 30 felvonásban. — Az első rész 7 felvonás.

HANÓVER, látványos.

Előadások kezdet: d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyélvétel Szombaton d. e. 10 órától. Re des heivárok. o o o o

Beniczky Ödönt tömegesen provokálták.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Beniczky Ödön volt belügyminiszter a nemzetgyűlés ülésén egészen érthető formában azt a kijelentést tette, hogy hajsza indul meg ellene. Beniczky Ödön a honvédelmi tárca költségvetésénél szólalt föl s reflektál a multkori beszéde nyomán keletkezett afférokra, amikor a kormányzóság környezetéről emlékezett meg. Felolvassa beszédének idevonatkozó passzusát s hangsúlyozza, hogy a személyes sértést nem foglal magában. Ha valaki sértve érezte magát, kijelenti hogy nem akart senkit sem megsérteni.

A mai napon történt események miatt kénytelen felszólalni, bár képletesen. A nemes vad vad-

dászatára tilalom van. Jó volna, ha őt is nemes vadnak tekintenék úgy törvényszék előtt, mint törvényszéken kívül. Kijelenti, ha a vadászat rá is kiterjeszkedik, ő kötélnék áll, de figyelmezteti a vadásztársaságot, hogy a vadászból könnyen a vadásztársaságnak történhetik balesete.

Beniczky nyilatkozatát élénken tárgyalták a Ház folyosóján. Több hírlapíró kérdést intézett hozzá, hogy mik azok az események, a melyekre célzott. Beniczky azonban megtagadott minden felvilágosítást. Folyosói hírek szerint nem csekélyebb dologról van szó, minthogy Beniczkyt negyven ur provokálta nemzetgyűlési beszéde miatt.

Ég és föld között. Kalandor történet 5 felvonásban, bámulatos artista produkciók az Urániában 7 és 9 órakor.

NYAKKENDŐ UJDONSÁGOK FRANK EDÉNÉL

London, Páris, Berlin, Bécs, Budapest után, 15-én a Zenedében tartják hangversenyüket Tomschinsky Minnie és Harry hegedű- és zongoraművészek, Jegyek Gárdos könyvesboltjában.

▼ EGYHÁZ ÉS ISKOLA ▼

Láng Nándor alapítvány a debreczeni Tisza István-egyetem menzáján. A Tisza István-egyetem Menzáján étkező egyetemi hallgatók követésre méltó nemes egyszerűséggel fejezték ki hálájukat és elismerésüket dr. Láng Nándor egyetemi tanár, a Menza Felügyelő Bizottság elnöke iránt. Saját körükben gyűjtést indítottak és Láng Nándor nevére alapítványt helyeztek el a Menzában. Az alapító levelet egyik egyetemi tanteremben adták át a tudós és fáradhatatlan professzornak, aki meghatott hangon mondott köszönetet a tanítványok igaz hálájáért.

A Hajdumegyei tankerületi tanítók Gönczy-egyesülete Debreczenben június hó 17-én, délelőtt 9 órakor a Kereskedelmi Akadémia dísztermében tartja XXII. rendes közgyűlést. 1. Elnöki megnyitót, a magyarországi tan. orsz. Szövetsége kiküldöttjének üdvözlése. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Emlékbeszéd a világháborúban elesett Gönczy-egyesületi tagok felett. Tartja Ormós Lajos választmányi tag. 5. Javaslat a tanítóképzés reformjáról. Előadó Dobó Sándor G. e. alelnök. 6. A „kalász, áru és hitelszövetkezetet ismerteti a szövetkezet kiküldöttje. 7. Tisztújítás. 8. Indítványok. Jegyzet: az állami tanítók fuvarköltése és napi díja fedezet hiányában nincs biztosítva. Gyűlés után közös ebéd a Kossuth-utcai színházzal szemben levő Angol Királynő Ismerő termében. Ára a legminimálisabb napi ár. Katársi üdvözléssel: Csúrka István elnök, Polster Adolf titkár.

Kiss Károly fejltája. A kollégiumi anyakönyvtár tragikusan elhunyt altisztje már hetek óta nyugszik a rideg sírjában. Sírja ormán nem áll kő, még csak egy fejfa sem, hanem a kollégium hű sáfárának, a zsenialis magyarnak elhunytát egy gyöngye lére felszegezték, még gyöngyöbbs fatábla jelzi. Rávágatná a siremlé-

kére bánatos hozzátartozói nevét, de Kiss Károly deszkatablájára még a halálózása is szorosán fért ki a neve mellett, nem hogy rajta lenne a fejfék jellegzetes szomorufüze, és azok a mély értelmű betűk, melytől megborzasd a fiatal, könnyekre fakad az agg, kinek fellába már a sírban van. Kiss Károly kesergő özvegye azonban nem tud fejfék venni. A kidolgoztatását még csak elbirná valami keservesen, de a horribilis fa árárt nem bírja megfizetni. Sírának eljutott a kollégium vezetőségéhez. Most a gazdasági tanács sürgősen egy fejféknek való fát ad a kesergő özvegynek, hogy ezzel is enyhítse bánatát és a síron túl is jutalmazza a jó és hív szolgát.

Iskolai kirándulás. A napokban érkezett haza a kegyes tanítórendi főgimnázium 65 növendéke, akik Miskolcra, Terepesre, Hámor vidékére voltak két napos tanulmányúton. A kirándulás fényesen sikerült. Miskolcra Berényi Béla miskolci máv. üzletvezető és Ungváry György főfelügyelő, a többi helyeken meg Pál József kalauzolta a kicsiny csapatot lekötözve szíveskedéssel.

„Magyar Jövő Nap”. Vasárnap, június 12-én, délelőtt 10 órakor az állami reáliskolában, Hatvan-utca 44., ifjúsági ünnepély lesz. Irredenta szavakatok mellett rövid beszéd hangzik el arról a fontos feladatról, amelyet az ifjúsági irodalom — megfelelő kezekben — kifejthet, a nemzetnevelésért, és az irredentizmus magas céljáért. Belépti díj helyet szívesen vesznek önkéntes adományokat a Magyar Jövő céljaira. Az ünnepélyt az iskola cserkészrei rendezik.

◆ KÖZGAZDASÁG ◆

A hortobágyi legelők közvetlen szomszédságában levő Angyalháza pusztán ragadós száj- és körömfájás állapotát meg. A ragály áthurcolásának megakadályozása céljából a szükséges intézkedések megtételtek. A városi tanács felhívja a gazdaközöniséget, hogy a fertőzött területeket kerülje. Debreczen, 1921 június hó 9. Városi tanács.

Budapesti marha- és sertésvásár. A szurószarvasmarhavásáron 643 darabot hajtottak fel. Az irányzat szilárdaságra hajlott, a legtöbb közül árakkal szemben 24 koronás emelkedés volt. — Az élénkség a sertésvásáron is mutatkozott. Itt a felhajtás 1200 darab. Árak: elsőrendű fiatal sertés 22-54 (kivételesen 56), másodrendű 52-54; elsőrendű öreg sertés 48-54; másodrendű 44-48; könnyű sertés 40-44 korona.

A korona 2-40

Budapest, június 10. A budapesti tőzsdén a valuták a következő árfolyamon zárultak: Napoleon 835, angol font 940, dollár 255, francia frank 19.70, márka 369-76, lira 11.90, osztrák korona 39 és egyenget, rubel 60, lei 385-95, szokol 345-57, dinár 6.55-75, lengyel márka 24.

Zürich, június 10. Budapest 2.40,

A lágymányosi gyilkosság.

Budapest, június 10. A lágymányosi titokzatos gyilkosság ügyében erősen folyik a nyomozás de semmi pozitív siker nélkül. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy a város több helyén azt a hírt terjesztették, beszéltek, hogy a lágymányosi hulla egy előkelő család gyermeke. A fiu rossz utra tért, bűnös életet folytatott és rossz társai tették el láb alól. Az áldozat hozzátartozói nem akarnak feljelentést tenni, mert kerülni akarják a szégyent. A rendőrség most ez irányban is nyomoz.

Ráday Gedeon gróf belügyminiszter hétfőn megjelenik a kisgazdapártban

Budapest, június 10. A kisgazdák arról vannak értesülve, hogy a hétfői értekezleten gróf Ráday Gedeon belügyminiszter meg fog jeleni és megadja a kívánt felvilágosításokat. A miniszter hétfőn, ha más okok miatt akadályozva volna a megjelenésben, akkor kérni fogja a pártot, hogy az értekezletet egy-két nappal halassza el.

Megérkezett az amerikai buza.

Budapest, június 10. Mayer János közlelmzési miniszter kijelentette, hogy 500 vagon amerikai gabona vásárlására adott ki utasítást. Ebből már 30 vagon megérkezett Budapestre. A malnok örlik is már. Hogy Térfly Béla lemondásával ki lesz az új gabona kormánybiztos, így felelt a miniszter:

— Térfly elhatározása megmáshatatlant. Tárgyaltam Temple Rezső államtitkárral, aki több feltétel mellett valószínűleg elfogja fogadni a felajánlott állást.

A kultuszminiszter és a „nem igazolt” egyetemi hallgatók.

Budapest, június 10. A budapesti tudományegyetem orvosi fakultásán nem igazoltak le olyan egyetemi hallgatókat sem, akik már szigorlatoztak volna, azonban semmi kifogás nem volt ellenük. A kolozsvári és pozsonyi tudományegyetem orvosi fakultása kérte a kultuszminisztert, hogy engedje meg ezeknek, hogy szigorlatukat a kolozsvári és pozsonyi egyetemen tethessék le. A kultuszminiszter ezt a kérést teljesítette és erről értesítette az egyetemeket is.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesznek

Simon György Debreczen, Kossuth-utca 11.

HIREK

Naplemente a Nilusnál.

Kémeri Nagy József, ez az Afrikában járt debreczeni festőművész, megírta afrikai bolyongásait és élményeit. Még kéziratban van meg a munka, amelynek egyik igen érdekes, színes fejezetét az alábbiakban mutathatjuk be az Egyetértés olvasóinak:

„A Nilus még mindig valóságos tenger volt, a Szaharáról nagy szélvihar (számum) kavargatta fel a homokot, hordta hihetetlen messzeségbe az egyenlítő alá, — Európában a naplementét a köd, a pára s a felhőzet teszi megkapóvá, érdekessé. Itt Afrikában, a finom porral telített levegő valami olyan csodás színházat ad, amiről európai embernek fogalma sem lehet. A köd a levegőt a távolba kékké, illetve lilává teszi. Itt ez ismeretlen szín, — a legtávolabb eső hegység is olyan tiszta színben látszik, — mintha csak pár száz lépésre volna. — Európai szemmel nem is lehet itt távolságot megítélni, husz vagy harminc kilométert nem becsül az ember többre, mint legfeljebb 4 vagy 5 kilométernek, csak azon csodálkozik, hogy órák hosszat gyalogolva, a hegyet még mindig olyan messzeségbe látja s kezdi azt hinni, hogy egy erős délibáb úz vele kemény tréfát. A rendkívül erős napfényben minden izzó meleg, sárga, kaki vagy narancs színt kap.

Sok szép napnyugtát láttam már, de a maihoz hasonlót soha. A sűrű porfelhő a nap tányérját másfél méter átmérőjűvé megnövelte. A nap tányérját körülbelül ötven méter átmérőjű fényudvar vette körül. Az egész fény vörösbarnás-sárga volt. Bár az egész szabad szemmel belátható föld és égterület egy egész fénytengert alkotott, minék a magva, a gyupontja a napba folyt össze, mégis ez a milliárd és milliárd porszem olyan hatást tett, mintha a levegő telítve lett volna pirinyó briliánsokkal, amelyiknek mindenike fénykévéket szór magából ki, kicsinyben utánozni kívánva a napot. És ez a hatalmas víztükör, a Nilus, mibe az óriás naptányér lemerülni látszott, a nappali rózsaszínbe játszó sárgás szín helyett, most sötét-sárgás vörös-lilába ment át s a napfény csikja az apró hullámokon játszva, ragyogó bordó-piros s narancs-sárgába csillogva húzódott végig az egész tengerszéles vízfelületen, a naptól egész a lábunk elébe a partig. A víztükörnek a parthoz közeleső részeit a vízi szárnyasok ezrei tarkították. Egy kilométernyi távolságra egy hatalmas viziló fekete háta emelkedett ki többször egymás után a vízből, keresztül uszva a napfénycsikján, megtörte s kigyózó alakúvá tette jókora darabon az addig nyílegyenes fényvonalat.

A látvány olyan rendkívüli volt, hogy még a négerék, akik pedig nagyon érzékellenek az ilyesmivel szemben, abba hagyva a vacsorázást, felálltak s úgy gyönyörködtek az isteni színjátékban. Flecher barátom, ki meglehetősen vallásos volt, buzgó imába fogott a mehatottságtól, amit látva a másik két angol, kö-

Pedlow kapitány Debreczenben.

Egy hó mulva újabb pamutakcióval jönnek Debreczenbe.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Tegnap délelőtt nevezetes vendége volt Debreczennek: az országszerte ismert nevű Pedlow kapitány, az amerikai misszió vezetője, aki különösen a gyermekmentési, de más emberbaráti segélyakciók lelkes vezetője.

Kisérétében volt egy amerikai s egy budapesti orvos s magyar kísérete. Pedlow kapitány automobilon érkezett Debreczenbe, ahol tárgyalásokat folytatott a debreczeni Vörös-Kereszt képviselőivel s megszemlélte több egészségügyi intézményt.

Utazásának céljáról az Egyetértés munkatársának a következőket mondta:

— Csak nagyon rövid ideig tartózkodunk Debreczenben és ha automobilom benzintartályát megtölthetem, néhány perc mulva már megyünk is tovább. Budapestről indultam utnak, ahol együtt volt velem Hervay dr., a párisi Vörös-Kereszt orvosfőnöke. Budapestről Kecskemétre, Czeglédre, Békéscsábára mentem s onnan jöttem most föl Debreczenbe.

vetett. Pár perc alatt az egész néger-kíséret: ki mohamedán, ki pogány módra imádkozta istenét, — csupán én álltam egyedül, vallásos ima nélkül, de nem kevésbé meghatva, mint ők. Ebben a pillanatban elfeledtem, hogy gyarló ember vagyok. A gondolatom, az énem szállt a porszemek milliárdjaival a fénytengeren keresztül a nap büvkörébe. A nap korongja már rég aláhanyatlott, az imádkozók mindenike már rég a nyársat forgatta, amelyre szárnyas volt huzva s én még álltam s néztem ezt a dícsfényt, amit az eltűnt nap maga után hagyott.

Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomban: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál dr. Lencz Géza egyetemi tanár; délután 5 órakor predikál Marton Sándor segédlelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Szele György lelkész; délelőtt 11 órakor predikál dr. Révész Imre lelkész; délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Gábor András segédlelkész. Kosuth-utcai templomban délelőtt 8 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Gábor András segédlelkész; délelőtt 10 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész; délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Mezey Béla segédlelkész; délután 5 órakor predikál Uray Sándor lelkész. Arpádtéri templomban: délelőtt 10 órakor predikál Gábor András segédlelkész; délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Kiss Andor segédlelkész. Jspotávi templomban délelőtt 10 órakor predikál Kalmár Dániel segédlelkész; délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Gencsy Béla segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Uray Sándor lelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor predikál Felker János segédlelkész. Vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben. A Konfirmált Leányok Szövetsége összejövetelén délután háromnegyed

— Utazásom célja különösen a gyermekek viszonyairól meggyőződést szerzeni, legfőképpen pedig a gyermekegészségügyet tanulmányozni, hogy a szükséges gyógyszerekről, eszközökről és anyagokról gondoskodhassunk. Természetesen az általános egészségügyi kérdésekre is figyelemmel vagyok s az itt felmerülő igényekre is tekintettel vagyok. — De ismétlem, a főcél: a gyermekek megmentése.

— Az általános segítséget, a felnőttek részére való ruhakiosztást csökkentettük. Az a tapasztalatom, hogy a segélyezésre mindig jobban rá van utalva az ipari nagyobb város, míg a földműves városok kevésbé.

— Egy hónap mulva újra lejövök Debreczenbe és pedig mistress Thompson-nal, aki — sajnos — ezidőszent betegen fekszik és ez alkalommal ismét nagyobb mennyiségű pamutanyagot hozunk Debreczenbe.

Pedlow kapitány és kísérete, miután megebedéltek, a kora délutáni órákban elutaztak Debreczenből.

4 órakor predikál Nagy István valóságos lelkész. (Egyháztér 17. szám.) Evangélikus templomban délelőtt 10 órakor predikál Mezey Béla református segédlelkész.

Szabadságok. Vass Károly tb. tanácsnok e hó 15-én, Tóth E. dr. tanácsnok pedig a közgyűlés után szabadságra mennek. Vass Károly dr.-t Csűrös Ferenc dr. tanácsnok helyettesíti.

Tulhalmozódott a munka az adóhivatalban. A városi adóhivatal működési köre a szervezett állások 1912-ben történt betöltése óta, igen nagy mértékben kibővült. Az adókötelezettség intenzívebb nyomozása, a jövedelem-, vagyon- és hadinyereségadó, valamint az újabb életbeléptetett új adók és az adókötelezettségnek folytonos szélesebb körben való kiterjesztése tetemesen előidézte a hivatali munkamennyiség meggyarodását. A városi adóhivatal az így rohamosan megnövekedett munkamennyiségnek, a megfelelő képzettségű és számú személyzet hiányában, a legmegfeszítettebb munka mellett sem tudott eleget tenni. — Különösen a végrehajtás ütközik sok nehézségbe. Hogy a 25 millió koronás állami adóelőírás, ezenfelül a jövedelem-, vagyon-, hadinyereségadó, a községi és utadó, valamint a városi pótlétek, összesen tehát mintegy 100 millió koronás adókezelés ügymenete úgy az állam, mint a város és az adózó közönség érdekében, zavartalanul keresztül vihető legyen, a városi tanács most 12 új munkaerőnek a városi adóhivatalhoz való beállítását rendelte el.

Új bosztás a köztisztviselési vállalatnál. Czékmany Béla, a köztisztviselési és fuvarozási vállalat intézői teendőit látja el

nagy üzbuzgalommal és máris szép eredményeket mutatva föl. Mivel így a könyvelői munkát elvégezni nem tudja, a tanács a könyvelői teendők végzésére Edvi Illés Ilonát, a pénztárnoki állásra Veress Vincé szkv. számadóst alkalmazta.

Hadirokkantak, hadiözvegyek, kiknek a nyulási gyakorlóterén földjük van, vasárnap, 12-én délután 3 órakor a földelosztási helyén megjelenni kérjük.

A drágasági pótlék adómentessége tárgyában a pénzügyminiszter 41,778. sz. alatt közzétett rendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatóságához, melyben meghagyja a miniszter a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a IV. osztályu kereseti adó kivételése során a kivételképpen engedélyezett drágasági pótlékeket az adóalap megállapításánál teljesen figyelmen kívül hagyják. Amennyiben pedig a kivételi eljárás során ezeket a drágasági pótlékeket az adóalaphoz számították, gondoskodjanak arról, hogy az adóköteleseknek ebben a tárgyban érvényesített felebbezéseinek elintézése során a drágasági pótlékek az adóalapokból kihasíthatóak.

Menekültek figyelmébe. Felhívjuk az összes menekülteket, hogy egy mindenkit érdeklő fontos ügyben folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az Országos Menekültügyi hivatal debreczeni kirendeltségénél (Simonty-utca 1-c) hivatalos helyiségben tartandó közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek. Bizakodó bizottság.

Párisban minden fekete. Egyik lapban olvassuk, hogy Párisban minden fekete. Feketeben jár mindenki. A fekete színárnyalatok egész orgiája tobzódik az utcákon és a szalonokban. Fekete kalapok, fekete vibráló fátylak, fekete karkötők, fekete cipők. Fekete a divatszín Párisban. Természetes, hogy a kávé is — fekete...

Frank Sándor-cég, Piac-utca 42. szám, a raktáron levő granadin ruhákat és blusokat tetemesen leszállított árakban árusítja.

A város írógépeinek javítása. A városnak 23 írógépe van, amelyeknek állandó jókarban tartására és javítására június 15-ig terjedő hatállyal versenytárgyalást írt ki a tanács. A zárt ajánlati versenytárgyalás feltételei a főjegyzői hivatalban tekinthetők meg.

A világ vége újra elközelg. A legújabb hóbort szerint a világ vége a jövő esztendőben, április 25-én lesz. A jóslat szerint borzasztó nagyságú üstökös ütközik össze a földdel s ugyanakkor lesz Krisztus második eljövetele is. Az üstökös Mezopotámiát fogja érni, de elpusztítja Perzsiát, Egyiptomot és a Földközi tenger mellett fekvő országokat is és kiirtja az emberiség harmadrészét. A jóslatot egy Wallraff nevű ember teszi, aki 14 esztendeje tehetetlen nyomorék. Hinni azonban épen annyit kell neki, mint a többi hasonló jósnak, akik minden esztendőben újra felütik a fejüket.

A Csapókerti Olvasókör június 11-én, szombaton, táncmulatságot rendez. Kezdeté 7 órakor. Belépti-díj 10 kor. és a vigalmi adó. Tisztelettel: a rendezőség.

A muzeum megtekintése — mint vizsgai jutalom. A tanév bezárása előtt egymás után keresik fel a városi muzeumot az iskolák, valóságos bucsujárás van a Hatvan-utcai helyiségében. A tanítók azzal buzdítják a gyerekeket, hogy ha jók lesznek, elviszik a muzeumba. — A gyerekek várják és egyre unsozlják a tanítót, hogy váltsa be már ígérését. Van is öröm, mikor a sok kis apróság átlépi a muzeum küszöbét, órákig elnézegeti a sok látnivalót. — Alig tudnak megválni Debreczen város e szépen fejlődő kulturintézményétől. Így lehet a jövő nemzedék kulturális érzékét nevelni, így tanulja meg a gyermekek az ősök munkáját tisztelni.

Az Ébredő Magyarok Egyesülete június hó 12-én valóságos ébredő napot teremtett. A hangversenyen közreműködő fővárosi művészek már június 11-én, (szombaton) délután 2 órakor érkeznek meg és még aznap este szerepelnek a magyar királyi államvasutak műhelyében a műhelyi munkások részére megtartandó hangversenyen. Másnap, június 12-én délután 3 órakor diszgyűlés lesz a Bika dísztermében, végül este a Bika dísztermében művészestély lesz, melyen a magyar dal és zene hívatásos interpretálói fogják művészetük legjavát bemutatni.

A cseresznye sem olyan nagy ur már! A minap kesergett egyik fogyasztó, hogy a cseresznye drágább, mint a hus. Ilyen még nem fordult elő e világon katasztrófában. A cseresznye meg is szégyellte magát és tegnap már potom pénzért: 16 koronáért mérték kilóját, nem ugyan a hivatalos kofáknál, — hanem a vidékieknél. — Kiló? Hát már kilóra mérik a termelők a gyümölcsöt? Csak némelelyik, aki valahonnan egy konyhamérleget megtudott keríteni. A jó vidékiek azonban továbbra is litereznek. — 10 koronára mondtak egy litert, de 8 koronáért mérték vigan. Vették is a jó, puha, megtört portékát, gyorsan ürültek ki a kaskák. — Délre elnyelte a város, pedig volt bőven. A ribizli még tartja a 30 koronát kilónként. Ez is, az eper is, pár jó, kemény meleg napon beadja a derekát és az olcsósági hullámba elmerül.

Hagenmacher-féle Szalon sör mindennap frissen csapva Kis-Debreczen söresarnokban.

Székelyország propaganda filmen való bemutatása közbejött akadályok miatt nem a jelzett Urániában és Bika moziban, hanem úgy a megnyitót, mint a délutáni és esti előadások az Apolló moziban fognak megtartatni és pedig a megnyitót diszeloadás 12-én, vasárnap, rendes helyárok mellett, míg a tanuló ifjuság részére hétfőtől szombatig d. u. 3—7-ig, a közönség részére az esti előadások 7—11-ig fognak megtartatni.

A hadirokkantak, hadiövezgyek és árvák nemzeti szövetségének irodájában (Szent-Anna-utca 12.) óraszámlapok az új 24 óras beosztással darabonként 5 koronájával kaphatók. Viszonteladónak engedmény. A jövedelem 30 százaléka a szövetség javára lesz fordítva. Hadróa vezetősége.

Elcsapott sorompós. A polgármester fegyelmi uton hivatalosra ítélt G. Nagy Lajos sorompóst, mert nem tudott elszámolni a gondjaira bízott 10,000 koronával.

Junius 15-ikén bezárulnak az elemi iskolák és óvodák.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Ismeretes, hogy a szokatlannul nagy mérvben fellépett kanyaró, másrészt az ehhez csatlakozó s szintén tekintélyes számu megbetegedéssel föllépett veszedelmes vörheny miatt a polgármester átirta az iskolai hatóságokhoz, hogy az iskolákat június 15-én zárják be.

E tárgyban tegnap délután a községi iskolaszék s utána az állami elemi iskolák gondnoksága Csűrös Ferenc dr. tanácsnok elnöke alatt ülést tartott, amelyen az esküt nem tett tagok letették az esküt, majd le tárgyalták a tanévzárás ügyét.

Az iskolaszék úgy határozott, hogy az óvodák évzáró-ünnep nélkül június 15-én bezárulnak

s egy havi szünetüket július 15. napjáig tartják meg, amikor újból megkezdik az ovodai oktatást.

A tanyai állami elemi iskolákra nézve az iskolaszék úgy határozott, hogy ezek az iskolák, vizsgák mellőzésével, június 15-én szintén megkezdik nyári szünetüket.

A debreczeni felekezeti iskolákban — értesülésünk szerint — ugyancsak június 15-én befejezik a tanévet és pedig szintén vizsgák tartása nélkül. Ezért az iskolafelügyelők már meg is kezdték az iskolák látogatását, hogy az így nyert tapasztalatok útján győződjenek meg az oktatás menetéről és az elért eredményekről.

Háromszor akasztotta fel magát. Lédig Ábrahám 75 éves hajduböszörményi öreg ember a napokban Böszörményben felakasztotta magát, s mire rátaláltak, már kiszenvedett. Lédigben hatalmas erővel nyilatkozott meg az életuntás, mert a 75 éves öreg ember egymásutánban háromszor kísérelt meg öngyilkosságot. Első ízben gyenge volt a spárva, amivel felakasztotta magát s lezuhant. Másodízben egy rokona vette észre az öngyilkosságot s levágta az életunt öreget, míg most harmadízben elérte célját — s kiszenvedett.

A nagyerdei gyógyfürdő állandóan nyitva. Gőzfürdő férfiak részére: szombat, vasárnap, kedd és csütörtök; nők részére: hétfő, szerda és péntek. Kádfürdők mindenkor rendelkezésre állanak. Igazgatóság.

A huszonnégyórás óra. Gartner Jakab zongorahangoló olyan óraszerkezetet konstruált meg, amely a huszonnégyórás órabeosztást mutatja. Ez a szerkezet minden órára alkalmazható s abból áll, hogy az óralapján van a peremutató s minden hatvanadik percnél pontosan változó óraszám mutatja a megfelelő időt.

Építő ipari munkások figyelmébe. Nevezetesen kőművesek, ácsok, betonosok, cementesek, üvegesek, állványozók, segédmunkások stb., stb. a folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Munkás-Otthonban (Margit-fürdő) nagy nyilvános Építőipari taggyűlést tartanak. Napirend: 1. Gazdasági kérdések tárgyalása. 2. Nyolcórás munkaidő kérdése. A tömeges megjelenést elvárva, tisztelettel a vezetőségtől.

Elfoltak egy szökevény. A budapesti rendőrség letartóztatta Farkas Vencel 23 éves földművest, aki a debreczeni ügyészség fogházából megszökött és azóta Budapesten tartózkodott.

Royal-terrasz megnyit! Fagylalt, jegeskávét állandóan kapható. Esténként elsőrendű zene.

Vasutas ülés. Kugler Mihály mérnök, ny. Máv. felügyelő, Budapestről városunkba érkezett és f. hó 12-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a vármegeyház nagytermében a vasutasok gazdasági helyzetéről fog előadást tartani, amelyre az összes vasuti alkalmazottak és munkások, nyugdíjasok és nyugbérések meghívotnak. Uhlarik Béla.

Vértesy uszoda és strandfürdőben az összes építési munkálatok most már véglegesen be-

fejeződtek. Az uszoda a múlt évi vízmagassággal, a strandus homokolással, tornaszerekkel és csolnakokkal a közönség rendelkezésére állanak. Megemlítjük még, hogy a nem uszók részére elkerített tórészlet simára le van tisztítva és bőven homokolva. Uszásoktatás Krall Sándor fővárosi uszómester által; — tandíj egész idényre 60 korona.

Girardi és gyermek szalmakalapot mélyen leszállított árak mellett Frank Imrénél, Piac-u. 43.

Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Szív-utca 15. Telefon: 356. Hálószoza tükröket gyárt, üvegeket isizsol, hibás tükröket újjá foncsoroz.

VILLAMOS SZAKMÁBAN a legkomplikáltabb munkákat készít és javít Földváry, Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Mi önnnek a baja? Idegesség, szívbaj, vérszegénység, reuma, köszvény vagy női bajok ellen biztos gyógyulást nyerhet a Margit-fürdő részvénytársaság Vizgyógyintézetében.

Kerépar-gummi 150 és 400 kor. Gyermek-kocsira gummi minden nagyságban. — Motor-kerékpárok olcsó árban: Molnár Testvéreknél. Telefon 727.

A bajnokság finise. A végére járó bajnokság, dacára annak, hogy csak egy mérkőzés van hátra, még mindig teljesen nyit. A DVSC csak győzelem esetén aspirálhat a bajnokságra, ellenkező esetben a DKASE-nak is nagy esélyei vannak. Különösen komplikálja a helyzetet a DKASE—DEAC-ügy. Ha az intéző bizottság megsemmisíti a mérkőzést, az csak növeli úgy a DEAC, mint a DKASE esélyeit, tekintve attól, hogy esetleg a DEAC-al szemben rosszhiszeműség fogrna fenn és alkalmaznák a büntető pontokat. A helyzet ugyanis az, hogy a DKASE győzelme esetén eléri a DVSC pontszámait és a DEAC mérkőzés újrajátszásával még el is hagyhatja. Viszont ha a DVSC győz, úgy a DEAC mérkőzés újrajátszása esetén is megtartja vezető helyét jobb goalaránya révén. A DEAC a NyTVE elleni győzelme esetén 24 pontra tesz szert és a DKASE mérkőzése megsemmisítése esetén — bár egy pontot veszít — ha győz, könnyen beleszólhat a bajnokság sorsába. Mindenesetre a bajnokság

sorsa oly érdekes, amire ritkán volt példa a football-sport annaleseiben.

A Magyar Uszó Szövetség tiszta-északi kerülete vasárnap délelőtt 10 órakor tartja alakuló közgyűlését a Bika kávéház kupola termében. A kerület megalakítása mulhatatlanul szükséges uszósportunk megteremtése és annak fejlesztése érdekében. Bele kell már kapcsolódnunk az ország uszósportjába, versenyeket kell rendeznünk, mert csak szorgalmas, szakavatott trainingrendszer mellett tudunk lépést tartani a külföld uszósportjával s a megnövekedett hatalmas világonkurrenciával szemben. A kerület alakuló ülésén ott kell lenni mindenkinek, aki az uszósport iránt érdeklődik, s aki az uszással, mint sportággal komolyan is akar foglalkozni.

Az Erdélyi Menekültek Sport Egyesülete országos atletikai versenye vasárnap délután fél 4 órakor kezdődik a DTE nagyerdői sporttelepén. A verseny a beérkezett nevezésekből itélve érdekesnek ígérkezik, már csak azért is, mert a folyó évi kerületi bajnoki verseny előtt most találkoznak össze utoljára a kerület legjobb versenyzői s a közölök kikerülő győztesek már a büszke bajnoki cím legjogosabb aspiránsai. A verseny fényét azonban a budapesti versenyzők, de különösen Gáspár Dezső távolugró bajnok indulása adja meg, aki a távolugráson kívül indul a magasugrásban és a súlydobásban. Toldi István, az FTC volt ifjusági bajnoka kerületünk legjobb gerely- és diszkoszvetőivel veszi fel a küzdelmet. Dr. Rákói Henrik, a BEAC jönevű sprintere pedig rövid távfutóknak fog nagy gondot okozni. Mint halljuk, a rendező egyesület az országos viszonylatban legjobb eredményt elérőnek tiszteleddíjat ajánlott fel. Jegyek ez érdekesnek ígérkező versenyre előre válthatók Bódogh László cukrászdájában.

A DEAC ma, azaz szombaton délután 5 (öt) órakor választmányi ülést tart a Kollégium fehér termében (I. emelet). A tárgyszorozaton igen sok fontos ügy szerepel. A választmányi tagok teljes számban való és pontos megjelenését kéri az Elnökség.

Kerületi Tornaverseny összes bizottságai s tagjai felkéretnek, hogy szombaton, folyó hó 11-én délután fél 3 órakor a Kereskedelmi Iskola (Piac utca) környvtári helyiségében (II. lépcső, I. emelet) fogadják megállapoda céljából jelenjenek meg.

Három döntő mérkőzés lesz vasárnap a DKASE sporttelepén. Ugyanis a nagy matsch előtt a bajnoki szezonban eddig veretlen DKASE I-b kitűnő együttese játszik döntő mérkőzést a szövetségi díjért a DVSC I-b csapatával. Előzőleg pedig a HTC—DOTE döntik el az ifjusági bajnokságot.

Sportélet Tiszalókon. A vidéken, kisebb községekben, falvakban is egyre nagyobb tért hódít a sport, különösen a football. Vasárnap Tiszalókon volt footballmérkőzés, amit 1000 főnyi közönség nézett végig. A Tiszalóki Atletikai Club mérkőzött a Polgári Ifjusági Atletikai Clubbal. Változatos küzdelem után az eredmény 1 : 1 arányban eldöntetlenül végződött.

DKASE—DVSC. Határtalan érdeklődés előzi meg a bajnokság legutolsó, de egyben legérdekesebb mérkőzését. A kissé hosszúra nyult bajnoki szezon oly érdekessé fejlődött, ami ritkaság, hogy még az utolsó mérkőzés előtt sincs tisztázva a bajnokság kérdése. A DVSC győzelme esetén már biztos nyerője a bajnokságnak, azonban ha a DKASE győz, úgy neki is komoly esélyei vannak a bajnokság elnyerésére. Az érdekes mérkőzés az Ügetéteri sporttelepen lesz.

A tehéntej és tejtermékek készítése és forgalomba hozatalának szabályozása

A 4090—1921. M. E. számú kormányrendelet szerint a közéleti miniszter rendelete alapján történt tejigénybevételek hatályon kívül helyezték és a tehéntej forgalma, valamint a tehéntejtermékek készítése és forgalma az ország egész területén szabaddá tétetett a következő megkorlátozásokkal:

Minden tejtermelő, illetve tejszállító, aki eddig közfogyasztás céljára, (tehát nem feldolgozásra) szállított tejet, saját házi és helyi szükségletén felüli tejmenyiséget 1921 szeptember 20-ig köteles oda szállítani, ahova azt a rendelet életbelépésének napján szállítja. Tejkezeléssel, illetve tejnek és tejtermékeknek feldolgozásával iparszerűen foglalkozó üzemet csak az létesíthet, aki erre az illetékes minisztériumtól külön üzemengedélyt nyert. A miniszter az üzemengedélyben a tej és tejtermékek kezeléséhez, illetve készítéséhez és forgalombahozatalához szükséges feltételeket megállapítja.

A jelenleg már üzemben levő tejkezeléssel, tejnek, illetve tejtermékek feldolgozásával iparszerűen foglalkozó üzemek kötelesek a rendelkezésben előírt üzemengedélyt a rendelet meghirdetésének keltétől számított 3 hónapon belül megszerezni. Minden engedélyezett üzem azonban miniszteri ellenőrzés alatt áll és az ellenőrzés költségei az üzemek által térítendőek meg. Ezen rendelkezések a juhtejjel és az ebből készített termékekkel foglalkozó üzemekre is vonatkoznak. A rendelet a Budapesti Közlöny június 7-iki 122. számában jelent meg.

Debrecen, 1921 június hó 9.

Közéleti minisztérium.

Hajdúvármegyei lónyilvántartó hivatal

átírata szerint f. h. 14-én, kedden reggel nyolc órakor a lóvásártéren a vármegye területén levő összes kincstári selejtes, 16 éves és azonfelüli lovak, valamint a kincstári lovak csikói is nyilvánosan elárvereztetnek.

A vételár a helyszínen azonnal kifizetendő.

Katonai ügyosztály.

IPAROSOK ÜGYEI

Hentes iparosok figyelmébe. Felkérem a hentes iparosokat, hogy 12-én, délután 5 órakor az ipartestület helyiségében tartandó szakosztályi ülésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Több igen fontos ipari ügy. Szücs Béla szakosztályi elnök.

Férfi ingek

2 gallérral 240 korona

Divatkalapok 290

Puha gallér 18

Nyakkendők 60

Herman

NÁNDOR ÉS TÁRSA

tehernemű készítő

Piac-u. 10. Bikkával szemben.

Milyen lesz a föld vagyonszármazéka?

Elkészült Hegedüs Loránt első tervezete.

A föld vagyonszármazéka vonatkozó törvényjavaslat tervezete a pénzügyminisztériumban elkészült. Hogy pénzügyminiszterünk kifejezésével éljünk: első öntésben áll előttünk. Az alkotó művész keze azonban ezen a munkán előreláthatóan több változást fog tenni, arra való tekintettel, hogy a gazdák érdekképviselete a tervezetben kifejezésre jutott egyes elvekkel ellentétes álláspontot foglal el. Nemcsak annyiban, hogy a gazdák kevesebbet akarnának fizetni, (ki ne akarna kevesebbet fizetni?) hanem több más vonatkozásban is.

Igy a tervezet a mezőgazdasági ingatlanra nézve (a szőlő és az erdő külön elbírálás alá esik)

a haszonbért veszi a vagyonszármazéka alapjául,

amíg a gazdák vélekedése szerint a katasztrális tiszta jövedelemnek bizonyos megfelelő többszöröse volna a helyi és termelési viszonyok figyelembevételével kivont. A tervezet a vagyonszármazéka kivételénél a fokozatosság alapján áll és következésképpen kontemplálja úgy saját gazdálkodásban, mint bérbeadás esetén katasztrális holdanként a válságot (mindig tekintet nélkül a válságot a külön elbírálás alá eső szőlő és erdőbirtokot):

1 kat. holdon felül bezárólag 5 kat. holdig a haszonbér 1-szerese,

5 kat. holdon felül bezárólag 50 kat. holdig a haszonbér 1 és félszerese,

50 kat. holdon felül bezárólag 200 kat. holdig a haszonbér 2-szerese,

200 kat. holdon felül bezárólag 500 kat. holdig a haszonbér 2 és félszerese,

500 kat. holdon felül bezárólag 1000 kat. holdig a haszonbér 3-szorosa,

1000 kat. holdon felül bezárólag 2000 kat. holdig a haszonbér 4-szerese,

2000 kat. holdon felül a haszonbér 5-szöröse.

Ha azonban ez a haszonbér kisebb lenne a kat. tiszta jövedelem 30-szorosánál, a vagyonszármazéka összegét a katasztrális tiszta jövedelem 30-szorosát kell venni. Amennyiben egy személynek több községben van ingatlana a vagyonszármazéka a jöszágtestenként és községenként alakult haszonbérek alapulvételével kell kiszámítani.

Városi és községi üres belteleknél az 1921 március 1-én mutatkozott forgalmi értékének 10%-a.

Ami a fizetés módját illeti,

a tervezet a következőképpen rendelkezik:

Az a földtulajdonos, akinek összes mezőgazdasági ingatlana 100 kat. holdnál nem több, a kivett vagyonszármazéka fizetheti:

a) akár egészben, akár részben: 1. készpénzzel, 2. záloglevelekkel, 3. az ingatlanra történő telekkönyvi biztosítással, 4. terményekben. — b) a vagyonszármazéka összege erejéig saját jegyzésből származó, nosztrifikált magyar háborus államadósági címletekkel (hadikölcsönkötvényekkel és pénztárjegyekkel)

Az a földtulajdonos, akinek összes mezőgazdasági ingatlanra 100 kat. holdnál több, de 500 kat. holdnál kisebb, a kivett vagyonszármazéka fizetheti:

a) akár egészben, akár részben: 1. készpénzzel, 2. záloglevelekkel, 3. az ingatlanra történő telekkönyvi biztosítással, 4. a vagyonszármazéka fele összege erejéig saját jegyzésből származó, nosztrifikált magyar háborus államadósági címletekkel (hadikölcsönkötvényekkel és pénztárjegyekkel.)

Az a földtulajdonos, akinek összes mezőgazdasági ingatlana 500 kat. hold, vagy ennél több, de 5000 kat. holdnál kevesebb, a kivett vagyonszármazéka fizetheti:

a) akár egészben, akár részben: 1. készpénzzel, 2. záloglevelekkel, 3. az ingatlanra történő telekkönyvi biztosítással, 4. földrészlettel; b) a vagyonszármazéka fele összege erejéig saját jegyzésből származó, nosztrifikált magyar háborus államadósági címletekkel (hadikölcsönkötvényekkel és pénztárjegyekkel.)

Ebben az esetben fizetés földrészlettel a kivett vagyonszármazéka egész összege erejéig is terjedhet, a kivett vagyonszármazéka egy tetszés szerinti részét azonban a földtulajdonos köteles földrészléttel átengedéssel leróni. Ez a tetszés szerinti átengedő földrészlétnek azonban legalább oly nagyságúnak és minőségűnek kell lenni a mely az 1920. évi XXXIV. t.-c.-ben lefektetett földbirtokpolitikai célra alkalmas.

Annak a földtulajdonosnak, akinek az összes mezőgazdasági ingatlana 5000 kat. hold vagy ennél több, a kivett egész vagyonszármazéka a földbirtok helyesebb megosztását szabályozó rendelkezésekről szóló 1920. évi XXXIV. t.-c.-ben lefektetett földbirtokpolitikai célokra alkalmas földrészleteknek kötelező átengedéssel kell leróni.

Az, hogy a földbirtok tulajdonosa a vagyonszármazéka fizetésének megengedett módjai közül melyiket vagy melyeket választja, a vagyonszármazéka kivételéről szóló elsőfokú határozatnak kézbesítését követő naptól számított 30 nap alatt a pénzügyigazgatóságok (adófelügyelők) bejelenteni kötelesek.

A községi (városi) belteleken beltelek (házhelyek) vagyonszármazéka fizetése tekintetében a megelőző rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a fizetés a) egészben vagy részben, 1. készpénzzel, 2. záloglevelekkel, 3. az ingatlanra történő telekkönyvi biztosítással; b) a vagyonszármazéka fele összege erejéig saját jegyzésből származó, nosztrifikált magyar háborus államadósági címletekkel (hadikölcsönkötvényekkel és pénztárjegyekkel) történhet.

Ezzel szemben az Országos hosszú lejáratú törlesztéses kölcsönben szeretné a lerovást, nehogy a pénzzel nem rendelkező gazda a forgótőkét legyen kénytelen meg támadni. Értékmérőnek pedig a búzát szeretné a pénz stabilitásának hiánya folytán.

A földbirtok gazdasági felszerelésére

vonatkozóan a tervezet mértékadóan az 1921. április 1-i állapotot veszi és válság alá vonja a föld és eleven leltárt, továbbá a földbirtokon levő és háza alá állandóan mentes gazdasági épületeket és gazdasági cselédlakot is. A tervezet szerint a mezőgazdaságban az eleven leltári vagyontárgyak (ló, csikó, szarvasmarha) után fizetendő vagyonszármazéka készpénzben és brúzában is meg van állapítva. Például minden darab ivarérett ló után fizetendő 2000 korona vagy két nétermáza buza. Ugyanannyi minden darab ivarérett szarvasmarha vagy bivaly után. Minden darab csikó után 1000 korona vagy egy mázsa buza. Minden darab felnőtt sertés után 500 korona vagy 0.5 mázsa buza. Ugyanannyi minden darab borju után, kos után, anyajuh vagy kecske után stb. — Minden darab növendékmarha után 1000 korona vagy egy mázsa buza stb.

A készpénzre átszámított buza helyett más gabonafélével kívánt fizetés esetében a vagyonszármazéka készpénz tételének megfelelően kell az átszámítást a fizetés idejében arány szerint kiszámítani.

Holt leltári vagyontárgyak után:

Minden darab gőzeke, motoros szántógép, cséplőgép, traktor, motor, gőzgép után igazolt beszerzési árúknak 10 százaléka.

A gazdasági felszerelés többi része, kisebb gépek, gazdasági eszközök, valamint a földbirtokkal kapcsolatos gazdasági épületek és gazdasági cselédlakok értéke után együttesen 5—50 kat. holdnál terjedő birtoknál kat. holdanként 20 K, 50—200-ig 25 K, 200—500-ig 30 K, 500—1000-ig 35 K és 1000 kat. holdon felül 40 K.

A gazdasági felszerelések után fizetendő vagyonszármazéka összegéből kérelemre

le lehet vonni a megszálló román csapatok által a birtok gazdasági felszereléséhez tartozó dolgokban okozott kárt, ha a birtokos (bérlet) beigazolja, hogy az átvétel által megsemmisített felszerelést előbbi állagára már kiegészítette.

Bérgazdaságnál a felszerelés válságának kivételét a haszonbérlettel szemben kell foganatosítani.

Ezzel szemben az Országos állatonként legfeljebb 200—250 K, de legfeljebb az érték 5 százalékát kitevő válságot tart megokoltnak, nagyobb gépeknél a békebeli beszerzési ár 10 százalékának és kisebb gépek után együttesen kat. holdanként az egyes gazdaságok belterjessége és felszereltsége szerint, de nem birtoknagyság szerint 3—4 fokozatban legfeljebb 15—20 kor. együttes válságösszeg kirovását. Egyébként a gazdák szerint, az egy-egy kat. holdra eső ingóválság maximuma az ugyanarra a földterületre eső ingatlanválság 30 százalékában volna megállapítandó.

Sütőmunkások figyelmébe. Az életmészési ipari munkások országos szövetségének debreceni csoportja folyó hó 12-én, vasárnap délután 3 órakor fontos ügyben taggyűlést tart. Pontos megjelölést kér a vezetőség.

Felhívás.

Az amerikai bankárok és hajó-jegyügynökök által visszavándorló honosaink mellé adott kísérők üzemei és visszaélései, valamint a kivándorlásra csábító ügynökök működésének megakadályozása tárgyában 12.001—1921. B. M. számú körrendelet alapján a következőket közlöm: Amerikában letelepedett magyar bankárok és ügynökök, hivatkozással az európai bizonytalan vasúti közlekedésre a Magyarországra visszavándorlókat csoportokba gyűjtötték, s ezen csoportok mellé kísérőket adtak, természetesen ezen szolgálatukért az illető csoporttól magas díjakat szedtek. Azonban bebizonyosodott, hogy a szedett díjakért semmit sem tettek és más céljuk nem volt, mint az utasokat megszarolni. Sőt már voltak olyanok is, akik egyik-másik Amerikában levő magyar honosnak Magyarországon lakó rokonait, hozzátartozóit meglátogatták azon a címen, hogy Amerikában levő rokonaiak kijövetelüket kívánja és még az utlevél ügyben is eljárta. Csak azért, hogy újabb áldozatokat kerítsenek a megszarolásra.

Azért figyelmeztetem a lakosságot, de különösen az Amerikába kivándorolni készülőköt, hogy tartózkodjanak minden e fajta ügynöktől és ha ilyen irányú működést kifejteni akaró egyének itt tartózkodásáról tudnak, arról minden esetben a rendőrhataloságnál haladéktalanul tegyenek jelentést.

Debrecen, 1921 június 7.

ROSTÁS sk.,
városi előljáróság vezetője.

A bércséplésért követelhető legmagasabb jutalékok megállapítása.

Az 1420—1921. M. E. számú rendeletben nyert felhatalmazás értelmében az illetékes érdekeltségek meghallgatása alapján Debrecen sz. kir. város egyéb területére a bércséplésért követelhető legmagasabb jutalékok a folyó évi cséplési időnyre a következőkben állapítom meg:

A huzatós tüzes cséplőgépeknél, ha a gazda maga gondoskodik a munkásokról és a géphez a tüzelőanyagot és vizet szolgáltatja, valamint a gépezet és a fűtőt élelmezi, a cséplési jutalék (kicséplést terményből) fekete földön 5 százaléknál, homokon öt és fél százaléknál nagyobb nem lehet. Ha pedig a géptulajdonos adja a munkást, az esetben a cséplési jutalék fekete földön 8 és fél százaléknál nagyobb nem lehet, homokon a cséplési jutalék fél százalékkal több. Magánjáró cséplőgépeknél az előbb megállapított részesedési százalék egy százalékkal több. Motoroknál a bércséplési százalék ugyanaz, mint a fenti gépeknél, azonban hozzászámítandó a cséplésnél tényleg felhasznált benzin beszerzési ára.

Az 1420—1921. M. E. számú kormányrendelet 4. paragrafusa értelmében ez a megállapítás olyan szerződési feltételekre, amelyeket a felek

ezen hatósági intézkedés előtt állapítottak meg, nem vonatkozik Debrecen, 1921 június 8.

A polgármester helyett:

Zöld, tb. tanácsnok.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántuli ref. egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

Veszek! Cserélek! Eladok!

Nemes Porcellánokat,	Aranyat,
antik Tárgyakat	Ezüstöt,
Legmagasabb napi árban veszek	Platinát és hamis fogakat

Gritsch György régiségüzlet Verbóczy-u. 2.

Lakáscsere.

Budapesti kétszobás, alcove, konyha lakásomat elcserélném egy debreceni lakással.

Ajánlatok „Sü gös 28” jellegre kiadoba.

Külföldi

kifizetéseit és idegen pénz szükségletét legolcsóbban fedezheti

MARKOVITS

bankirodájában.
Piac-u. 63. Telefon 565.

Legjobb minőségű

kaszák, ráfvasak, mindenfél vas- és ötéllárak, ke-nőcs mélyen leszállított árban kaphatók. Nemkülönben gépszijak, gépolaj, gépszír, hengerolaj nagyban és kics nyben a legolcsóbb napiárban besze ezhetők a

Debrecen és vidéke Mezőgazdái-nak Hítel-szövetkezetében Csapó-u. 30

Saját pénzének ellensége,

ha cipővásárlásnál Debrecen legolcsóbb cipőnagyrúháza-t a Bika mellett fel nem keresi

Olcsó áraink a következők:
Fehér vászon női fél K 425, spangnis K 450, férfi fehér vászon K 550, női chevro és box fél K 525 kézi munka talppal. Rec-lám chevro fél cipő K 460, férfi box egész K 750, szines vászon cipő 275 korona. Azonkívül bébő gyermek szines és fekete, ugyszintén női lack és szines cipőkben legnagyobb válaaszték és legolcsóbb árak

GLÜCK SÁNDOR

cipőnagyrúháza Piac-utca 9., Bika mellett.

Háztartások figyelmébe!

Minden háztartás saját érdekében cselekszik, ha már most szerzi be téli időnyre a szükséges tüzfát és kőszentet. Ajánlok: Egy mázsa aprított tüzfát házhoz szállítva 150 koronáért. KŐSZENTET KÜLÖNBÖZŐ MINŐSÉGBEN ÉS ÁRBAN. 10 métermázsza vételnél a rendelő 1 métermázsát díjtalanul kap.

Ezen kedvezményes tüzfá szállítása I. évi augusztus hó 15-ig tart. Vaggon-tételes rendelést vidékre is eszközölök napi árak mellett. Rendelések eszközölhetők telepemen Szoboszlai-ut 1., Miklós-u. végén.

Polyánszky Orest, tüzfá- és szénkereskedő. TELEFON 181. SZÁM.

Most jelent meg!

Háztulajdonosoknak, bérlőknek, kereskedőknek egyaránt nélkülözhetetlen a legújabb **LAKÁSRENDELET,**

mely az eddig megjelent összes hasonló rendeleteket hatályon kívül helyezve, új rendelkezéseket tartalmaz a requirálásra, felmondásra, béremelésre nézve.

Magyarázattal ellátta **dr. Buczy Ferenc** ügyvéd, volt lakás-hivatali előadó, a debreceni háztulajdonosok egyesületének ügyésze.

Kapható a kiadó „MÉLIUSZ” könyvkereskedésben, valamint minden könyvesboltban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseik díja hétköznapokon 10 szög 15 korona, minden további szög 1 K 50 fill. Vasárnap 10 szög 20 kor., minden további szög 2 kor. Vasárnapon betűkiből szedett szavak kétszeresen lesznek felszámítva. Vidékről hirdetési díj postabélyegekben is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefon szám: 4.

Allást keresők, valamint akiknek alkalmasozatra van szükségük házvevők

akik házukat el akarják adni,

„Egyetértés”

eredményt csak úgy érnek el, ha megfigyelik az hirdetési rovatát, mert ottan mindent biztosan megtalálnak, amire szükségük van.

Ajánlat

Házakhoz
ajánlkozom borotváló és tyukszemet vágó. Sulyok Ferenc, Ótmalom-utca 1. fodrász. — 2502

Német kisasszony
egy vagy két gyermekhez ajánlkozok. — Cim Bethlen-u. 30. 2531

Nyári Mulatságok
részére konfetti kapható a „MÉLIUSZ” könyv- és papirkereskedésben Ferencz József ut (Piac-u.) 26. szám.

Paplanvarrodámban
minden szakmámbeli munkát készítek szépen, jutányosan, kész paplanok állandóan rak-táron. Debreceni, Kos-suth-utca 11. 2488

Kereslet

Elveszett
esküvői meghívók a Csapó-utca 19. számú bolt előtt. — Kérem a becsületes megtalálót a 19. sz. alatti csesztős üzletbe bevinni, ahol illő jutalomban részesül. 2538

Géplakatos
tanulók felvételnek —

Ehrenreichnál, Arany János-u. 37. 2534

Tanuló-leányok
felvételnek a városi nyomdában. 2239

Kifutó flu
tisztességes jó magaviseletű felvétetik azonnal Csillag Adolf Bád-gos-utca 1. 2527

Helyi ügynök,
továbbá csemegeosztály hoz, kirakatrendezéshez is értő **segéd** mielőbbi belépésre felvétetnek **ULLMANN SALAMON** Kereskedelmi R.-T.-nál.

Eladás

5000 darab téglá
eladó. Kissebb mennyiségben is. Eladó továbbá egy nagy ruha-láda — Beresényi-u. 24. szám. 2338

Makulatur
5 kg-os csomagban eladó a kiadóhivatalban.

Villanymotor
1/4 lóerős, eladó. Csillag 66. ajtó 2. 2532

Egy
szoba, konyha használt berendezés eladó. Boldogfalva-utca 6. 2537

A Tiszántuli Pénzváltó Bank

árubizományi és általános ügynökség Debrecen, Csapó-u. 19. cég foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Bevált a legmagasabb napi árfolyamon:
Dollárt, leit, sokolt stb., különféle bélyegzett bankjegyeket, külföldi és régi arany- és ezüst érempenzeket, utalványokat stb.

Szalkai-utca 6. sz. a. ház olcsón eladó, három szobás lakás azonnal elfoglalható. Esetleg külsőségi kisebb házzal elcserélnető.

Timárok figyelmébe: 40—41%-os folyékony, 52%-os szilárd tölgyfa-kivonat 26—30 koronáért kilónként ingyen hordóval és ládával kapható. Vaggon-tételeknél nagyobb árengedménnyel.

Hüvelyeseket (bab, borsó, lencse) vagon-tételekben minden mennyiségben átveszünk és elhelyezünk.

Prima retorta búkkfaszén, száraz tüzfá, kőszén, kenő- és henger-olajok kaphatók előnyös árban, minden mennyiségben, azonnali szállításra.

Prima 68°-os szinszappant és olvasztott faggyút maximális áron alul kaphatnak viszonteladók és termelők nálunk megtekinthető mintak szerint bármily mennyiségben, azonnali szállításra.